

**ПЛАН-КОНСПЕКТ (КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ)
проведення додаткового заняття зі службової підготовки**

**Навчальні групи №№ 1-13
Національний університет цивільного захисту України**

Тема: Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»

Начальна мета: ознайомитися із поняттям та складовими закону України від 25.04.2019 року «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Час проведення: 1 академічна година (45 хвилин)

Місце та дата проведення: згідно з розкладами, 23.11.2021 р.

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект.

Нормативно-правові акти та література:

1. Закон України від 25.04.2019 року «Про забезпечення функціонування української мови як державної», ухваленого Верховною Радою України (який набрав чинності 16 липня 2019 року).

Порядок проведення заняття

- 1. Організаційний момент – 5 хвилин.**
  - перевірка присутніх;
  - оголошення теми і мети заняття, питань, які мають вивчатися.
- 2. Контроль знань – 5 хвилин.**
  - перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
- 3. Викладення матеріалу теми - 25 хвилин.**

Питання, які вивчатимуться:

- 3.1. Загальні засади Закону України від 25.04.2019 року «Про забезпечення функціонування української мови як державної»
- 3.2. Обов'язок громадянина України володіти державною мовою
- 3.3. Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p>ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ</p> <p>Стаття 1. Статус української мови як єдиної державної мови в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова. 2. Статус української мови як єдиної державної мови зумовлений державотворчим самовизначенням української нації. 3. Державний статус української мови є невіддільним елементом конституційного ладу України як унітарної держави. 4. Статус української мови як єдиної державної мови в Україні визначається виключно Конституцією України. 5. Порядок функціонування і застосування державної мови визначається виключно законом. 6. Навмисне спотворення української мови в офіційних документах і текстах, зокрема навмисне застосування її з порушенням вимог українського правопису і стандартів державної мови, а також створення перешкод та обмежень у застосуванні української мови тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом. 7. Статус української мови як єдиної державної мови передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом. 8. Українська мова як єдина державна мова виконує функції мови міжетнічного спілкування, є гарантією захисту прав людини для кожного українського громадянина незалежно від його етнічного походження, а також є фактором єдності і національної безпеки України. <p>Стаття 2. Сфера дії Закону</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цей Закон регулює функціонування і застосування української мови як державної у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, на всій території України. 2. Дія цього Закону не поширюється на сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів. 3. Порядок застосування кримськотатарської мови та інших мов корінних народів, національних меншин України у відповідних сферах суспільного життя визначається законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом. <p>Стаття 3. Завдання Закону</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завданнями цього Закону є: <ol style="list-style-type: none"> 1) захист державного статусу української мови; 2) утвердження української мови як мови міжетнічного спілкування в Україні; 3) забезпечення функціонування державної мови як інструмента об'єднання українського суспільства, засобу зміцнення 	<p>Дати під запис</p> <p>Ознайомити</p> <p>Записати норми статті 3 (п.1,2,3)</p>

державної єдності та територіальної цілісності України, її незалежної державності і національної безпеки;

4) забезпечення застосування української мови як державної на всій території України у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, а також у міжнародному спілкуванні, під час здійснення посадовими та службовими особами представницьких функцій;

5) забезпечення розвитку української мови для зміцнення національної ідентичності, збереження національної культури, традицій, звичаїв, історичної пам'яті та забезпечення її подальшого функціонування як державотворчого чинника української нації;

б) підтримка української мови шляхом сприяння:

а) володінню українською мовою громадянами України;

б) розвитку української жестової мови як основного або одного з основних засобів спілкування жестомовних осіб. Статус, засади та порядок застосування української жестової мови визначаються законом;

в) застосуванню української мови відповідно до вимог українського правопису та інших стандартів державної мови;

г) вживанню замість іншомовних українських слів, словосполучень і термінів у разі, якщо в українській мові існують рівнозначні відповідники, та підвищенню рівня обізнаності громадян про них;

г) запобіганню вульгаризації української мови та змішування її з іншими мовами;

д) поширенню знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур;

е) популяризації діалектів і говірок української мови та їх збереженню; е) вивченню української мови в Україні та за кордоном;

7) поширення української мови у світі та сприяння в задоволенні мовних потреб закордонних українців і громадян України, які проживають або тимчасово перебувають за межами України.

Стаття 6. Обов'язок громадянина України володіти державною мовою

1. Кожний громадянин України зобов'язаний володіти державною мовою.

2. Держава забезпечує кожному громадянину України можливості для опанування державної мови через систему закладів дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих, а також через підтримку неформальної та інформальної освіти, спрямованої на вивчення державної мови.

3. Держава організовує безкоштовні курси української мови для дорослих та забезпечує можливість вільно опанувати державну мову громадянам України, які не мали такої змоги.

Прочитати

Дати під запис

Ознайомити

Розділ III

ОБОВ'ЯЗОК ВОЛОДІТИ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

Стаття 9. Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків

1. Володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків зобов'язані:

1) Президент України, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, інші члени Кабінету Міністрів України, перші заступники та заступники міністрів, керівники інших центральних органів виконавчої влади та їх заступники, Глава Адміністрації Президента України та його заступники, Секретар Ради національної безпеки і оборони України та його заступники, Голова Служби безпеки України та його заступники, Голова Служби зовнішньої розвідки України та його заступники, Генеральний прокурор та його заступники, керівники обласних та місцевих прокуратур, керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та його заступники, члени Ради Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Голова Антимонопольного комітету України, інші державні уповноважені Антимонопольного комітету України, голови територіальних відділень Антимонопольного комітету України, члени Національного агентства з питань запобігання корупції, члени Національної комісії зі стандартів державної мови, члени Центральної виборчої комісії, члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, члени національних комісій регулювання природних монополій, члени Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, члени інших державних колегіальних органів, Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України та його заступники, Голова Фонду державного майна України та його заступники, постійні представники Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Президента України у Конституційному Суді України, Директор Національного антикорупційного бюро України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його представники, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим та його заступники, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступники, міністри Автономної Республіки Крим, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступники;

{Пункт 1 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 113-ІХ від 19.09.2019}

2) депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, посадові особи органів місцевого самоврядування;

3) державні службовці;

4) голови місцевих державних адміністрацій, їх перші заступники та заступники;

Ознайомити

Дати під запис

<p>5) службовці Національного банку України;</p> <p>6) особи офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом;</p> <p>7) особи начальницького (середнього і вищого) складу Національної поліції, інших правоохоронних та розвідувальних органів, посадові особи інших органів, яким присвоюються спеціальні звання;</p> <p>8) особи рядового, сержантського і старшинського складу Національної поліції, інших правоохоронних, розвідувальних органів, інших органів, <u>яким присвоюються спеціальні звання</u>;</p> <p>9) прокурори;</p> <p>10) судді, які обрані чи призначені відповідно до Конституції України та здійснюють правосуддя на професійній основі, члени та дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Вищої ради правосуддя;</p> <p>11) адвокати;</p> <p>12) нотаріуси;</p> <p>13) керівники закладів освіти всіх форм власності;</p> <p>14) педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ та працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови;</p> <p>15) медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я;</p> <p>16) посадові та службові особи підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності, не визначені в підпунктах 1-15 частини першої цієї статті, крім осіб, які не є громадянами України.</p> <p>2. Володіти державною мовою зобов'язані особи, які претендують на обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою цієї статті.</p>	<p>Дати під запис</p> <p>Ознайомити</p>
---	---

4. Закріплення вивченого матеріалу - 5 хв. Питання для закріплення:

- 4.1. Що є завданнями Закону;
- 4.2. Хто зобов'язаний володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків;

5. Підбиття підсумків - 5 хв.: